

102/3

KISWAHILI FASIHI

KARATASI YA 3 MUDA:SAA 2 ½

Kiswahili Karatasi Ya 3, Fasihi 1

MAAGIZO

- a) Jibu maswali manne pekee.
- b) Swali la kwanza ni lazima.
- c) Maswali hayo mengine matatu yachaguliwaw kutoka sehemu nne zilizobaki
- d) Usijibu maswali mawili kutoka sehemu moja.

SEHEMU A: Riwaya

1.LAZIMA

Assumpta K. Matei: Chozi la heri

“Hili lilimtia uchungu, akajiona kama aliyedhalilishwa na mwanamke.”

- (a) Yaweke maneno haya katika muktadha wake (alama 4)
- (b) Taja suala linalodokezwa katika dondoo hili (alama 1)
- (c) Kwa kutumia hoja kumi na tano, eleza namna suala ulilolitaja hapo juu 1 (b) linalijitokeza (ala. 15)

SEHEMU B: Tamthilia

Kigogo (Pauline Kea)

Jibu swali la pili au la tatu

- 2. “Kubali pendekezo letu la kufungwa kwa soko..... huoni hii ni fursa nzuri ya kulipiza kisasi?” a) Fafanua muktadha wa dondoo hili (alama 4)
- b) Kufungwa kwa soko ni ukatili. Mbali na ukatili huu, toa mifano mingine ya ukatili kwenye tamthilia. (alama 9)

Compiled & distributed by Schools Net Kenya, P.O. Box 15509-00503, Nairobi | **Mob: 0734579299**

E-mail: infosnkenya@gmail.com | ORDER ANSWERS ONLINE at

www.schoolsnetkenya.com

c) Msemaji wa maneno haya ni mshauri mbaya. Thibitisha kutoka kwenye dondoo na kwingineko tamthiliani. (alama 7)

3. (a) Fafanua mbinu kumi anazotumia Majoka katika kuuendeleza uongozi wake(alama 10)

Eleza namna mbinu ya ishara ilivyotumiwa katika tamthilia ya Kigogo (alama 10)

SEHEMU C: Hadithi Fupi

Tumbo Lisiloshiba na Hadithi Nyingine (Alifa Chokocho na Dumu Kayanda)

Jibu swali la 4 au la 5

4. “..... Ningeondoka mapema niende niibe au niue ili niwe mtu wa maana.”

a) Eleza muktadha wa maneno haya (alama 4)

b) Onyesha vile Kinaya kinavyojitokeza katika dondoo hili (alama 2)

c) “Kinaya kimetumika kwingine katika hadithi husika. Thibitisha kwa kutumia hoja tisa (alama 9)

d) Eleza umuhimu wa msemaji katika hadithi hii (alama 5)

5.(a) Eleza namna maudhui ya ndoa yalivyosawiriwa katika hadithi ya Masharti ya Kisasa (alama 13)

Kwa kurejelea hadithi ya Shibe inatumaliza, eleza namna maudhui ya ufisadi yanavyojitokeza (alama 7)

SEHEMU D: Fasihi Simulizi

Soma utungo ufuatao kisha ujibu maswali

Heri ujue mapema

Nasaba yetu haina woga

Woga haumei kwetu, humea kwa kina mamako.

Tulichinja jogoo na fahali ili uwe mwanaume.

Ah! Kisu cha ngariba ni kikali ajabu.

Compiled & distributed by Schools Net Kenya, P.O. Box 15509-00503, Nairobi | **Mob: 0734579299**

E-mail: infosnkenya@gmail.com | ORDER ANSWERS ONLINE at www.schoolsnetkenya.com

Iwapo utatikisa kichwacho.

Uhamie kwa wasiotahiri,

Ama tukwite njeku.

Mpwangu kumbuka hili,

Wanaume wa mlango wetu

Si waoga wa kisu

Wao hukatwa mchana hadi usiku

Wala hawalalamiki.

Siku nilipokatwa

Nilisimama tisti

Nikacheka ngariba kwa tashtiti

Halikunitoka chozi.

Iwapo utapepesa kope

Wasichana wa kwetu na wa mbali

Wote watakucheka

Ubaki ukinuna.

Sembe umepokea

Na supu ya makongoro ukabugia

Sema unachotaka

Usije kunitia aibu

Maswali;

Compiled & distributed by Schools Net Kenya, P.O. Box 15509-00503, Nairobi | **Mob:**
0734579299

E-mail: infosnkenya@gmail.com | ORDER ANSWERS ONLINE at

www.schoolsnetkenya.com

a) Taja na uthibitisha shughuli zozote za kiuchumi za jamii ya wimbo huu (alama 4) b) Ni nani mwimbaji wa wimbo huu na anawambia nani? (alama 2)

c) Huu ni wimbo wa aina gani? Thibitisha (alama 2)

d) Mwimbaji wa wimbo huu ana taasubi ya kiume. Thibitisha kauli hii. (alama 2)

e) Eleza wajibu wa nyimbo katika jamii (alama 6)

f) Ijapokuwa nyimbo ni nzuri, zina ubaya wake. Thibitisha kauli hii (alama 4)

SEHEMU E: Ushairi (alama 20)

Jibu swali la 7 au la 8

Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali

Kama dau baharini, duniya inavyoyumba,

Limeshamiri tufani, kila mmoja lakumba,

Viumbe tu hali gani!

Duniya yatishika, utahisi kama kwamba,

Vilima vyaporomoka, na kuvurugika myamba,

Viumbe tu hali gani!

Tufani hilo la kusi, languruma na kutamba,

Linapuliza kwa kasi, hapana kisichoyumba,

Viumbe tu hali gani!

Mujiwe ni kubwa sana, mfanowe kama nyumba,

Yazuka na kugongana, wala hatuna la kwamba,

Viumbe tu hali gani!

Mibuyu hata mivule, kama usufi na pamba,

Compiled & distributed by Schools Net Kenya, P.O. Box 15509-00503, Nairobi | **Mob:**
0734579299

E-mail: infosnkenya@gmail.com | ORDER ANSWERS ONLINE at
www.schoolsnetkenya.com

Inarusha vilevile, seuze hiyi migomba

Viumbe tu hali gani!

Ni kipi kilotuliya, tuwazeni na kudumba,

Mandovu kiangaliya, yagongana na masimba,

Fisi wako hali gani!

Hata papa baharini, tufani limewakumba,

Walioko mikondoni, kila mmoja asamba,

Dagaa wa hali gani!

Mashehe wa mdaduwa, kwa ubani na uvumba,

Tufani hilo kwa kuwa, kusoze kwake kutamba,

Itokee afueni!

(Shairi la 'Tufani' la Haji Gora Haji, katika Tamthilia ya Maisha, uk 62)

Maswali;

a) Taja na ueleze mikondo ya shairi hili (alama 4)

b) Eleza dhamira ya shairi hili (alama 2)

c) Taja tamathali za usemi zilizotumiwa katika shairi hili. (alama 2)

d) Eleza muundo wa shairi hili (alama 4)

e) Eleza ujumbe unaojitokeza katika ubeti wa tano. (alama 3)

f) Onyesha matumizi ya idhini ya kishairi . (alama 3)

g) Eleza maana ya maneno yafuatayo kwa mjibu wa shairi hili (alama 2)

i)Mdaduwa :

ii)Kutamba :

Compiled & distributed by Schools Net Kenya, P.O. Box 15509-00503, Nairobi | **Mob:**
0734579299

E-mail: infosnkenya@gmail.com | ORDER ANSWERS ONLINE at
www.schoolsnetkenya.com

8.Soma shairi lifuatalo kisha ujibu maswali

Daima alfajiri na mapema

Hunipitia na jembe na kotama

Katika njia iendayo Kondeni

Kama walivyofanya babuze zamani;

Nimuonapo huwa anatabasamu

Kama mtu aliye na hamu

Kushika mpini na kutokwa jasho

Ili kujikimu kupata malisho.

Anapotembea anasikiliza

Videge vya anga vinavyotumbuiza

Utadhani huwa vimemngojea

Kwa usiku kucha kuja kumwimbia

Pia pepo baridi kumpepea

Rihi ya maua zikimtetea

Nao umande kumbusu miguuni;

Na miti yote hujipinda migogo

Kumpapasa, kumtoa matongo;

Na yeye kundelea kwa furaha

Kuliko yeyote ninayemjua

Akichekelea ha ha ha ha ha ha

Na mimi kubaki kujiuliza

Compiled & distributed by Schools Net Kenya, P.O. Box 15509-00503, Nairobi | **Mob:**
0734579299

E-mail: infosnkenya@gmail.com | ORDER ANSWERS ONLINE at
www.schoolsnetkenya.com

Kuna siri gani inayomliwaza?

Au ni kujua au kutojua

Furaha ya mtu ni furaha gani?

Katika dunia inayomhini?

Ukali wa jua wamnyima zao

Soko la dunia lamkaba koo;

Dini za kudhani zamsonga roho

Ayalimia matumbo ya waroho.

Kuna jambo gani linalomridhisha?

Kama si kujua ni kutojua

Lait angalijua, laity angalijua!

Maswali:

- a) Eleza hali ya mzungumziwa katika shairi hili. (alama 2)
- b) Huku ukitoa mifano, onyesha aina mbili za uhuru wa kishairi uliotumiwa katika shairi hili (ala. 4)
- c) Fafanua aina tatu za taswira ukirejelea ubeti wa pili (alama 3)
- d) Maswali ya balagha katika shairi hili yanasisitiza maudhui yapi? (alama 2)
- e) Kwa kutoa mifano, bainisha vipengele vitatu vya Kimtindo katika shairi hili (alama 3)
- f) Eleza toni ya shairi hili (alama 2)
- g) Bainisha nafsineni katika shairi hili (alama 1)
- h) Eleza muundo wa shairi hili (alama 3)

Compiled & distributed by Schools Net Kenya, P.O. Box 15509-00503, Nairobi | **Mob:**
0734579299

E-mail: infosnkenya@gmail.com | ORDER ANSWERS ONLINE at
www.schoolsnetkenya.com